

ברכת המזון

ברכת המזון

Grace after Meals

Grace after Meals

According to the custom of the Spanish and
Portuguese Jews

2017

ברכת המזון

כמנהג ק"ק יהודי ספרד ופורטוגל

אמת מארץ תצמח
בשנת כ"י ביתי בית תפלה יקרא לפ"ק

ברכת המזון

(אחר הסעודה יש אומרים)

תְּהִלַּת יְיָ יִדְבַר-פִּי. וַיְבָרֶךְ כָּל-בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם
וָעֶד: וְאֲנַחְנוּ נְבָרֶךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
הַלְלוּיָהּ: וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ: אֲבָרְכָה
אֶת יְיָ בְּכָל-עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי: סוֹף דְּבַר הַכֹּל
נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי-זֶה
(כָּל-הָאָדָם:)

אחר הסעודה נוטלין ידיים. אם המסובין שלשה יאמר המברך

נְבָרֶךְ (בעשרה מוסיף אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

והמסובין עונין בְּרוּךְ (בעשרה מוסיפין אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאֲכַלְנוּ
מִשְׁלוֹ. וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל חֵינּוּ:

---

*GRACE AFTER MEALS

The following is said by some before Grace:

My mouth shall speak the praise of the Lord: and let all flesh bless his holy name for ever and ever. But we will bless the Lord from this time forth and for evermore. Praise the Lord. And he said unto me: 'This is the table that is before the Lord.' I will bless the Lord at all times; his praise shall continually be in my mouth. Let us hear the conclusion of the whole matter: fear God, and keep his commandments, for this is the whole duty of man.

If three men have eaten together, one of them says:

Bless him (*with ten or more men: Bless our God*) of whose gifts we have eaten.

The others answer: Blessed be he (*with ten or more men: Blessed be our God*) of whose gifts we have eaten, and through whose abundant goodness we live.

וְחֹזֵר הַמְּבָרֵךְ בְּרוּךְ (בַּעֲשֵׂרָה אֱלֹהֵינוּ) שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ.
וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל חֵינּוּ:

בְּרוּךְ הוּא • וּבְרוּךְ שְׁמוֹ • וּבְרוּךְ זְכוֹרוֹ לְעוֹלָמֵי עַד:

הַיְחִיד מִתְחִיל מִכָּאן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי • אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם • הַזֵּנֵנוּ וְלֹא
מִמַּעֲשֵׂינּוּ • הַמְּפָרְנֵסֵנוּ וְלֹא מִצְדָּקוֹתֵינוּ • הַמַּעֲדִיף
טוֹבוֹ עָלֵינוּ • הַזֵּן אֹתָנוּ וְאֶת־הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ • בְּחֵן •
בְּחֶסֶד • בְּרוּחַ • וּבְרַחֲמִים • נָתַן לָחֶם לְכָל־בֶּשֶׂר • כִּי
לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ: וְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ • וְאֵל
יַחֲסֵר לָנוּ מִזֶּזֶן תָּמִיד לְעוֹלָם וָעַד • כִּי הוּא זֵן וּמְפָרְנֵס
לְכָל • וְשִׁלְחָנוּ עָרוּךְ לְכָל • וְהִתְקִין מַחִיָּה וּמִזֶּזֶן לְכָל־
בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא בְּרַחֲמָיו וּבְרַב חֶסְדָּיו • כְּאֲמֹר •
פּוֹתַח אֶת־יָדָי • וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יי

---

* *The reader repeats:* Blessed be he (with ten or more men: Blessed be our God) of whose gifts we have eaten, and through whose abundant goodness we live. Blessed be he, blessed be his name, and blessed be his memorial for ever and ever.

If fewer than three men have eaten together, begin here:

Blessed are you, Lord, our God, King of the universe, who feeds us, but not by reason of our works; who provides for us, but not by reason of our righteousness; who abundantly bestows his goodness on us; who feeds us and the whole world with his goodness; with grace, loving-kindness, plenty, and mercy, “who gives food to all flesh, for his mercy endures for ever”. His great goodness has never failed us; and may sustenance never fail us for ever and ever; for he feeds and provides for all; and his table is set for all. He has also appointed food and sustenance for all his creatures, whom he has created in his mercy and abundant loving-kindness; as it is said: (Ps. 145:16) “You open your hand, and satisfy the desire of every living thing with favour.” Blessed are you, Lord, who gives food to all.

הִזֵּן אֶת־הַכֹּל :

נוֹדָה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֻמְדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. בְּרִית וְתוֹרָה. חַיִּים וּמְזוֹן.
עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים.
וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחִתַּמְתָּ בְּשַׁרְנוּ. וְעַל חֻקֵּי רְצוֹנְךָ
שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים וּמְזוֹן שֶׁאַתָּה זֶן וּמְפָרֵס אוֹתָנוּ:

בחנוכה ובפורים אומר צאן על הנסים דף י"א

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ. אָנוּ מוֹדִים לְךָ. וּמְבָרְכִים
אֶת־שִׁמְךָ. כְּאִמּוֹר. וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבַּעְתָּ. וּבִרְכַתָּ אֶת־יְיָ
אֱלֹהֶיךָ. עַל־הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לְךָ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ. עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן:

רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל
יְרוּשָׁלַם עִירְךָ. וְעַל הַר צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל
הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו: אֲבִינוּ.

* We thank you, Lord, our God, for you did cause our fathers to inherit a desirable, good, and ample land; for the covenant and Law, life and sustenance; for you did bring us forth from the land of Egypt, and did redeem us from the house of bondage; and for your covenant which you have sealed in our flesh, and for the statutes of your will, which you have made known unto us, and for the life and food wherewith you do feed and provide for us.

During Hanucáh and on Puréem insert here 'We thank you,' p. 22.

And for all these things, Lord, our God, we thank you and bless your name; as it is said: (Deut. 8:10) "And you shall eat and be satisfied and you shall bless the Lord your God, for the good land which he has given you." Blessed are you, Lord, for the land and for the food.

Lord, our God, have mercy on us, on your people Israel, on your city Jerusalem, and on mount Zion, the abode of your glory, and the great and holy house, which is called by your name (i.e. The Temple, see 2 Chron. 7:16). Our Father, ...

רַעְנוּ זִנְנוּ פִּרְנִסְנוּ כִּלְכְּלֵנוּ הֲרוּיְחֵנוּ הַרוּחַ לָנוּ
 מִהֲרָה מִכָּל-צָרוֹתֵינוּ וְאַל תִּצְרִיכֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְיַדִּי
 מִתְּנוֹת בֶּשֶׁר וְדָם וְלֹא לְיַדִּי הַלְוֹאֹתָם שְׂמִתְּנָתָם
 מִעֲטָה וְחֲרַפְתָּם מְרַבָּה אֲלֵא לְיַדְךָ הַמְּלֵאָה
 וְהִרְחַבְהָ הַעֲשִׂירָה וְהַפְּתוּחָה שְׁלֹא נִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם הַבָּא וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד
 מְשִׁיחְךָ תַּחְזִירָנָה לְמְקוֹמָהּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

(בשבת אומר)

רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ בְּמִצְוֹת יוֹם
 הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה: כִּי יוֹם
 גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא מְלִפְנֶיךָ נְשִׁבוֹתָבוּ וְנָנוּחַ בוֹ
 כְּמִצְוֹת חֻקֵי רְצוֹנְךָ וְאַל תְּהִי צָרָה וְיָגוֹן בְּיוֹם
 מְנוּחָתֵנוּ וְהִרְאֵנוּ בְּנַחֲמַת צִיּוֹן בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ כִּי
 אַתָּה הוּא בֹּעֵל הַנְּחָמוֹת: **עד כאן**

* feed us, nourish us, sustain us, provide for us, grant us abundance, and relieve us speedily from all our sorrows; and let us not, Lord, our God, stand in need of gifts or loans from the hands of flesh and blood, for their gifts are small and their reproach is great, but only from your hand, which is full, ample, rich, and open; so that we may not be put to shame in this world, nor be confounded in the world to come. Restore also speedily in our days the kingdom of the house of David, your anointed, to its abode.

(On Sabbath say

Be pleased, Lord, our God, to strengthen us with your commandments, even the commandment of the seventh day, the great and holy Sabbath; for it is a great and holy day before you. Thereon will we rest and be at ease, according to the commandment of the statutes of your will. Let there be no sorrow or trouble on our day of rest; and let us behold Zion consoled speedily in our days, for you are the Lord of consolation.)

(בראש חדש אומרים)

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו. יעלה ויבא. יגיע. יראה.
 וירצה. ישמע. יפקד. ויזכר זכרוננו. וזכרון
 אבותינו. זכרון ירושלים עירך. וזכרון משיח בן־דוד
 עבדך. וזכרון כל־עמך בית ישראל לפניך לפליטה.
 לטובה. לחן. לחסד. ולרחמים. ביום ראש החדש
 הזה. לרחם בו עלינו. ולהושיענו: זכרנו יי אלהינו בו
 לטובה (אמן). ופקדנו בו לברכה (אמן). והושיענו
 בו לחיים טובים (אמן): בדבר ישועה ורחמים. חוס
 וחסנו וחמל ורחם עלינו. והושיענו. כי אליך עינינו.
 כי אל מלך חנון ורחום אתה: **עד כאן**)

ברוך אתה יי. בונה ברחמי ירושלים. אמן:

ברוך אתה יי. אלהינו מלך העולם. לעד האל.
 אבינו מלכנו. אדירנו. בוראנו. גואלנו. קדושנו

---

* Our God and the God of our fathers, may the remembrance of us and of our fathers, the remembrance of Jerusalem, your city, the remembrance of the Messiah, the son of David your servant, and the remembrance of all your people, the house of Israel, ascend, arrive, approach, be seen, accepted, heard, visited, and remembered, for bringing deliverance, well-being, favour, grace, and mercy on this day of the New Moon. Grant us mercy and save us thereon, Lord, our God. Remember us thereon for good (*the company replies: Amen*); visit us with a blessing (*Amen*); and save us unto a happy life (*Amen*) with the word of salvation and mercy. Spare us and be gracious unto us. Pardon us, have mercy upon us, and save us; for towards you are our eyes turned; for you, God, are a merciful and gracious King.

Blessed are you, Lord, who in your mercy will rebuild Jerusalem. Amen.

Bessed are you, Lord, our God, King of the universe, eternal God, our Father, King, Mighty One, Creator, Redeemer, our Holy One ...

קְדוֹשׁ יַעֲקֹב־ רֹעֵנוּ רֹעֵה יִשְׂרָאֵל־ הַמֶּלֶךְ הַטוֹב
וְהַמְּטִיב לְכָל־ שְׁבַכְל־יּוֹם וַיּוֹם הוּא הַטֵּיב לָנוּ־ הוּא
מְטִיב לָנוּ־ הוּא יֵיטִיב לָנוּ: הוּא גִמְלָנוּ־ הוּא גּוֹמְלָנוּ־
הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד־ חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרוּחַ־
וְהַצְלָה וְכָל־טוֹב:

הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח עַל־כִּסֵּא כְבוֹדוֹ
הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ לְדוֹר דוֹרִים
הַרְחַמֵּן הוּא קָרַן לְעַמּוֹ יְרִים
הַרְחַמֵּן הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנֶצַח נְצָחִים
הַרְחַמֵּן הוּא יַפְרִינֵנוּ בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזּוּי־ בְּהִתֵּר וְלֹא
בְּאִסוּר־ בְּנִחַת וְלֹא בְּצַעַר־ בְּרוּחַ וְלֹא בְּצַמְצוּם
הַרְחַמֵּן הוּא יִתֵּן שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ
הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ

---

* ... the Holy One of Jacob; our Shepherd, the Shepherd of Israel, the King who is good and does good to all; who day by day has done good, does good, and ever will do good to us. He has dealt bountifully with us, as he does now, and ever will: granting us grace, favour, mercy, increase, deliverance, and all good things.

May the All-merciful be praised on the throne of his glory.

May the All-merciful be praised in heaven and on earth.

May the All-merciful be praised amidst us throughout all generations.

May the All-merciful exalt the horn of his people.

May the All-merciful be glorified amidst us to all eternity.

May the All-merciful provide for us with honour, and not with contempt; lawfully, and not by forbidden means; with ease, and not with trouble; in plenty, and not in scarcity.

May the All-merciful grant peace amongst us.

May the All-merciful send blessing and prosperity to all the work of our hands.

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַצְלִיחַ אֶת־דַּרְכֵינוּ
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁבֹּר עַל הַגּוֹיִם מִהֶרָה מֵעַל צַוְאַרְנוּ
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמֵיֹת לְאַרְצֵנוּ
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִרְפָּאנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאָת הַנְּפֶשׁ
 וְרְפוּאָת הַגּוּף
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִפְתַּח לָנוּ אֶת־יְדוֹ הַרְחֵבָה
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ כָּל־אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל·
 כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכֹל·
 מְכֹל· כָּל· כֵּן יְבָרֵךְ אֶתְנוּ יַחַד בְּרִכָּה שְׁלֵמָה· וְכֵן
 יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִפְרֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמוֹ
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִטַּע תּוֹרָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ בְּלִבֵּנוּ לְבִלְתִּי נַחֲטָא
 הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִמְלֵא מִשְׁאַלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה
 (הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל)

* May the All-merciful prosper our ways.

May the All-merciful speedily break the yoke of the nations from off our neck.

May the All-merciful lead us securely to our land.

May the All-merciful heal us with a perfect healing — healing of spirit and healing of body.

May the All-merciful open his bountiful hand to us.

May the All-merciful bless everyone of us by his great name, as our fathers, Abraham, Isaac and Jacob were blessed, with all and every happiness; thus may he bless us all together, with a perfect blessing; may such be his will and let us say, Amen.

May the All-merciful spread his tent of peace over us.

May the All-merciful plant his Law and the love of him in our hearts, that we may not sin.

May the All-merciful fulfil the desires of our hearts for good.

(May the All-merciful bless the State of Israel.)

(בשבת הרחמן הוא ינחילנו עולם שכלו טוב ומנוחה
לחיי העולמים
(:

(ברכת אורח)

הרחמן הוא יברך את השלחן הזה שאכלנו עליו.
ויסדר בו כל מעדני עולם. ויהיה כשלהנו של
אברהם אבינו. כל רעב ממנו יאכל. וכל צמא ממנו
ישתה:

הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה ובעל
הסעודה הזאת. אותו ובניו ואשתו וכל אשר
לו. ולא יבוש בעולם הזה. ולא יכלם לעולם הבא.
אמן: (עד כאן)

הרחמן הוא יחיינו ויזכנו ויקרבנו לימות המשיח.
ולבנין בית המקדש. ולחיי העולם הבא: מגדיל
(מגדול) ישועות מלכו. ועשה חסד למשיחו. לדוד

* (*On the Sabbath say:* May the All-merciful cause us to inherit a world which shall be entirely good, and the repose of life everlasting.)

(*Blessing added by a guest at the table of his host:* May the All-merciful bless this table at which we have eaten, and may all the dainties of the world be served upon it; may it be like unto the table of our forefather Abraham, so that every hungry one may eat from it and every thirsty one drink from it.

May the All-merciful bless the master of this house, our host; him, his children and his wife and all that belongs to him, so that he may not be put to shame in this world nor be confounded in the world to come. Amen.)

May the All-merciful grant us life, and make us worthy of the days of the Messiah, of the building of the holy temple, and of the life in the world to come. He increases salvation for his king (*On a day on which Musaph forms part of the service:* He is a tower of salvation for his king) and shows loving-kindness to his Messiah...

וּלְזַרְעוֹ עַד-עוֹלָם: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעִבוּ וְדָרְשׁוּ יְיָ
לֹא-יַחְסְרוּ כֹל-טוֹב:

נַעַר הָיִיתִי גַם-זָקֵנְתִי וְלֹא-רָאִיתִי צַדִּיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ
מִבְּקֶשׁ-לֶחֶם: כָּל-הַיּוֹם חוֹנֵן וּמְלוֹוֶה וְזָרְעוֹ
לְבִרְכָה: מִה-שָׂאֲבָלְנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה וּמִה-שָׁשְׁתִּינוּ
יִהְיֶה לְרִפּוּאָה וּמִה-שֶׁהוֹתַרְנוּ יִהְיֶה לְבִרְכָה
כְּדַכְתִּיב וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּזְתִּירוּ כְּדָבָר יְיָ:
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר
אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: יְיָ עֲזֵ לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ
יְבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: כִּי-הַשְּׁבִיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה וְנֶפֶשׁ
רָעָבָה מִלֵּא-טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי-טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:

וּמוֹזֵינִי כּוֹס שֶׁל יַיִן וּמְבַרְכִּין

סְבִרִי מְרַנֵּן בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

* ... to David and his seed for ever. The young lions do lack and suffer hunger; but they that seek the Lord shall not want any good thing.

I have been young, and now am old; yet have I not seen the righteous forsaken, nor his seed begging bread. He is ever merciful, and lends, and his seed is blessed. May what we have eaten, satisfy us; what we have drunk, be for health; and what we have left, be for a blessing; as it is written (2 Kings 4:44), "So he set it before them, and they did eat and left thereof, according to the word of the Lord." You are blessed of the Lord who made heaven and earth. Blessed is the man who trusts in the Lord, and whose trust the Lord is. The Lord will give strength unto his people; the Lord will bless his people with peace. For he satisfies the longing soul, and fills the hungry soul with goodness. Give thanks unto the Lord, for he is good; for his mercy endures for ever.

It is customary to drink wine after Grace, in which case the Reader continues:

[With your approval, gentlemen.] Blessed are you, Lord, our God, King of the universe, who creates the fruit of the vine.

ברכה אחרונה על היין

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. עַל הַגֶּפֶן. וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן. וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה. וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְאֵכֹל מִפְּרִיהָ וּלְשָׂבֹעַ מִטוֹבָהּ: רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל מִזְבְּחֶךָ. וְעַל הַיְכָלְךָ. וּבְנֵה יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ. וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ בְּמַהְרָה. וְשִׂמְחָנוּ בָּהּ וְנִשְׂבַּע מִטוֹבָהּ. וְנִבְרַכְךָ עָלֶיהָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ: (**בשבת** וּרְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְיוֹם הַמָּנוּחַ הַזֶּה: **בראש חודש** וְזַכְּרֵנוּ לְטוֹבָהּ. בְיוֹם רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה:) כִּי אַתָּה טוֹב וּמְטִיב לְכֹל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ. עַל הָאָרֶץ. וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:

*

GRACE AFTER DRINKING WINE

Blessed are you, Lord, our God, King of the universe, for the vine, and the fruit of the vine, and for the produce of the field, and for the desirable, good, and ample land, which you were pleased to cause our ancestors to inherit; to eat the fruit thereof, and be satisfied with its goodness. Lord, our God, have mercy on us, on your people Israel, on Jerusalem, your city; and on Zion, the abode of your glory; on your altar, and on your temple. Rebuild the holy city of Jerusalem speedily in our days, and lead us quickly thereto; cause us to rejoice therein, and be satisfied with its goodness; and to bless you for it, in holiness and purity. (*On the Sabbath say:* And be pleased to grant us ease of mind on this Sabbath-day. *On the Day of the New Moon say:* And remember us for good, on this first day of the month.) For you, Lord, are good and do good to all. Blessed are you, Lord, for the land and for the fruit of the vine.

בחנוכה ובפורים :

על הנסים · על הפרקן · על הגבורות · ועל התשועות · ועל הנפלאות · ועל הנחמות · שעשית לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה :

פורים : בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה · כשעמד עליהם המן הרשע · בקש להשמיד · להרג ולאבד · את כל היהודים · מנער ועד זקן · טף ונשים · ביום אחד · בשלושה עשר לחדש שנים עשר · הוא חדש אדר · ושללם לבוז : ואתה ברחמיך הרבים · הפרת את עצתו · וקלקלת את מחשבתו · והשבות לו גמולו בראשו · ותלו אותו ואת בניו על העץ · ועשית עמהם גס ופלא · ונודה לשמך הגדול סלה : עד כאן

חנוכה : בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו · כשאמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל · לשכחם מתורתך · ולהעבירם מחקי רצונך : ואתה ברחמיך הרבים · עמדת להם בעת צרתם · רבת אתריבם · דנת את דינם · נקמת את נקמתם · מסרת גבורים ביד חלשים · ורבים ביד מעטים · ורשעים ביד צדיקים · וטמאים ביד טהורים · וזדים ביד עוסקי תורתך · ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה :

ואחר כך באו בניך לדביר ביתך · ופגו את היכלך · וטהרו את מקדשך · והדליקו נרות בחצרות קדשך · וקבעו שמונה ימים אלו בהלל ובהודאה · ועשית עמהם נסים ונפלאות · ונודה לשמך הגדול סלה : עד כאן

During the Feast of Dedication (Hanucáh) and on the Feast of Lots (Puréem) say

We thank you for the miracles, redemption, mighty deeds, saving acts, wonders and consolations, which you did work for our fathers, in those days, at this season.

Puréem: In the days of Mordecai and Esther, in Shushan, the capital, when the wicked Haman rose up against them, who sought to destroy, slay, and extirpate all the Jews, young and old, little children and women in one day, even upon the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar, and to take the spoil of them for a prey; but you, through your abundant mercy, did frustrate his counsel, bring his designs to naught and return his recompense upon his own head. They hanged him and his sons on the gallows. You did work wonders and miracles for the Jews; and we thank your great name. Selah. (Till here.)

Hanucáh: In the days of Mattathias son of the high priest Johanan the Hasmonean and his sons, when the iniquitous government of Greece rose up against your people Israel, to make them forget your law, and transgress the statutes of your will; you in your great mercy rose up in their behalf, in the time of their trouble; you did contend for them, did plead their cause and avenge their wrongs. You did deliver the mighty into the hands of the weak, the many into the hands of the few and the wicked into the hands of the righteous; the impure into the hands of the pure and the arrogant into the hands of them that occupied themselves with your Law. For yourself did you make a great and holy name in your world and work a great salvation and

redemption for your people Israel as at this day; thereupon your children came into the shrine of your house, cleansed your temple and purified your sanctuary, and did light lamps in your holy courts; and appointed these eight days to be kept, with praise and thanksgiving, for the wonders and miracles you did perform for them; and we thank your great name. Selah. (till here.)

